

Bože słowo za nas

Jezusowi wučomnicy měnja: Džěci Jezusa jenož wobćežuja. Wone tola hišće njerozumja, wo čo jemu dže. Wěra je něšto za doroscenyh. Tehodla woni tym wobaraja, kotřiž přinjesu džěci k Jezusej.

Nječini my to druhdy podobnje kaž wučomnicy? Njewumjezujemy tež druhich, a to nic jenož džěci? Mi so zda, zo wobdarjeni husto mjenje wobdarjeno zańc nima, strowy choreho nic a tak dale. Wumjezujemy druhich, kiž maja druge nalady abo su hinak žiwi

kaž my. A w cyrkwi? Měnju, zo tež tu druhich wumjezujemy. „Tón tola k nam njeslušša“, tak prajimy abo tež jenož myslimy, hdyž něchtó na zarjadowanje wosady přińdže, kotryž dotal přišoł njeje abo samo k wosadze njeslušša.

Jezus hinak myslu. „Nječ džěcatka ke mni přińdu“, wón praji. To tež rěka, zo móže kóždy k Jezusej přińc – džěci runje tak kaž ći, kiž wšitko njerozumja; chory runje tak kaž tón, kotryž je hinak žiwy kaž my; tón, kotryž je dotal bjez wěry do

Jezus Chrystus praji:

Nječ džěcatka ke mni přińdu Luk. 18,16

Chrystusa žiwy był runje tak kaž tón, kotryž je wot džěcatstwa do Boha wěrił. Jezus kóždeho lubuje a přiwza teho, kiž k njemu přińdže. Tehodla wón tež praji: „Štóż ke mni přińdže, teho njewustorču.“ Haj, wón wšitkich přeprošuje. „Přińdźće ke mni wšitcy, kiž sće sprócni a wobćeženi, ja chcu was wokřewić.“

My, kotřiž ke Chrystusej słušamy, mamy Jezusowy přiklad scěhować. My mamy Božu lubosć druhim dale dać. Nimamy prawu druhich wotpokazać, hdyž hak-

le nětko puć do wosady namakaja. Nimamy prawo sudzić, za koho Chrystusowe słowo płaći a za koho nic. A křesćanske wukublanje džěci njemóžemy jenož nabožinje w šuli přewostajić. Starši a tež wosada maja nadawk, so wo to sobu starać.

Tola tež w druhim zmysle nam naše hrono něšto praji: Kaž džěci lubosć staršich cyle jednorje přiwzaja, tak móžemy my sebi Božu hnadu a wodawanje hrěchow, Božu smilnosć a lubosć darować. **S. Albert**

Nabožny tydzeń za serbske džěci w Čěskej

Jako wažny nadawk wobhladuje Serbske ewangeliske towarstwo džělo z džěćimi a młodostnymi. Lětsa nětk so přeni króć poradzi, za nje wuhotować nabožny tydzeń. Hłownaj organizatoraj běštaj farar Jan Malink a předsyda SET Měrcin Wirth.

Wot 18. do 24. awgusta přebywaše dwanaće džěci z třomi doroscenyimi – wšitcy Budyšenjo – w domje českosłowackeje cyrkwe w Tisu blisko Náchoda w sewjernej Čěskej. Modlerski dom małeje wosady je wosebje w prózdninach wotewrjene za křesćanske skupiny z tu-a wukraja. Nawjedujetaj jón česki přećel Serbow farar na w. Strádal a jeho mandželska, kiž je tehorunja fararka na wuměnknu.

Džakowano hospodliwosći Strádalec mandželskeju, rjanemu položenu doma w lěsnej horatej krajnje, slónčnemu lětnjemu wjedru a dobrej towaršliwej atmosferje přežiwi serbska

skupina duch a ćělo wočerstwjace dny.

Dopołdnja běchu wěnowane nabožnemu kubljanju. Pod nawodom fararja Malinka zaběrachu so džěci ze starozakonskimi stawiznami wokoło krala Dawida. Słyšane napisachu a namolowachu sej do wosebitych zešiwkow.

Nimo teho nazwučowachu wot fararja Malinka napisanu krótku dźiwadłowu scenu wo hłownych podawkach ze žiwjenja krala Dawida. Kóžde z džěci měješe při tym swoju rólu. Tež wo kostimy a rekwizity za předstajenje so zwjetša same postarachu. Wšitcy běchu ze zajimom při wěcy a so žiwje a kedźbliwje na nabožnym kubljanju wobdžělichu.

Popołdnja so wužichu za pućowanja a wulěty, za kupanje a towaršliwe hry. Krasnu zaběru skićeše mała rěčka za domom. Zo bě woda dosć zymna, lědma wadžeše. Wšědnje so wnjaj kupaše, so zawěra twarje-

Serbska skupina z fararjom na w. Strádalom před wosadnym domom w Tisu. Foto: M. Wirth

še, so z ćoľnikom na njej jězdžeše a so wódne koła twarjachu. Rjany wulět za wšěch bě pućowanje po Broumovskich scěnach, hoberskich pěškowcowych skalach, po kotrychž wodžeše skupinu knjez Ptáček, česki přećel Serbow, kotryž bě hižo husto na serbskich cyrkwinskih dnjach mjez nami. Po puću

bě skupina tehorunja po slědach spisowatelki Boženy Němcovej. Wopyta dolinu, w kotrejž bě jeje njezapomnita „Wowka“ něhdy bydliła.

Wječory so spěšnje minychu z hrami, lěhwowym wohenjom a pućowanjom po ćmě. Kóždy dzeń so wotzamkny z krótkej džaknej nutrnosću a serbskim ↵

nabožnym spěwom. Farar Malink bě za to wosebity mały spěwnik zestajil.

Z jědzu zastarač měješe so skupina sama. Kóždy dzeń so wobjed warješe. Po rjedze wukonjachu džěci blidowu službu a pomhachu w kuchni.

Dwojce so Serbja zetkachu z wěriwymi Tisowskeje wosady. Na wječornej bibliskej hodzinje předstajichu ze spěwami a ze słowom Łužiskich Serbow. Njedželu wuhotowachu kemše. Farar Malink měješe serbske předowanje, kotraž farar Strádal do češćiny přeloži, a džěci předstaji-

chu swoju dźiwadlowu scenu wo kralu Dawidze.

Jenička njepríjomnosć tydženja bě, zo po spochi wjacore džěci schorjachu. Na zbože pak spěšnje zaso wotchorjachu. Po jednym dnju we ložu wobdžělichu so hižo nazajtra zaso na skupinskim programje.

Nabožny tydzeń za serbske džěci je so wuběrnje radził. Wšitkim čěskim a serbskim organizatoram za to džak. Nadzijamy so, zo Serbske ewangelske towarstwo tež klětu zaso takje prózdninske přebywanje w słowjanskim kraju zarađuje. T.M.

Wopyt we Wóslinku

Krajina wokoło Wóslinku je powabliwa. Na sewjer so wupřestrěwaca hola přeńdže tu do ratarskeho kraja Kamjenskich kónčin. Pahórkata lěsojta wokolina skići wočerstwjenje w lědma kaženej přirodze.

Hdyž za wopyt we Wóslinku rjany lětni slónčny dzeń wutryjechiš, će wjes přewšo přečelnje wita. Stupaš nimo jednoswójbných domčkow, hakle před něšto lětami natwarjenymi. Chódniki su ponowjene, dróhi tež, a samo małe zelenišća su připrawili. Chceš-li k starému jadru wsy, měriš so runjewon k cyrkwi, kiž so, před krótkim hakle wobnowjena, z wysokej wěžu, mócněj čerwjenej třěchu a žołto-bělym wobmjetkom w cyłej swojej rjanosći pokazuje.

Při křižowanišću před cyrkwju trjechiš na najstarši dom wsy. Je to něhdyša cyrkwinska šula, w kotrejž so hač do kónca zašeho lěstotka generacije Wóslinčanskich džěci kublaču. Wulka wjetšina šulerjow bě tehdy serbska, a holcy chodzachu w serbskich drastach. Wučbu mějachu w serbskej a němserkej rěči. W domje je džensa kantorat. Jemu napřečo přez dróhu steji nowa Wóslinčanska šula, džensa zakładna šula, kotraž je mjeztym tež hižo nimale sto lět stara.

Wokoło cyrkwyje, hdžež bě něhdy kěrchow, žane rowy wjace njewuhladaš. Hižo lěta 1875 přestachu tu ćěla chować. Tehdy založichu, dokelž wjace městna trjebachu, nowe pohrjebnišćo přede wsu. Nad hłownym zachodom do Božeho domu napomina će w němserkej a serbskej rěči hesło: „SWECZ TWOJU DUSCHU“. Pod tym napisana ličba 1805 wozjewja lěto natwaracy cyrkwyje.

Zastupiš-li do Božeho domu, sy příjomnje překwapjeny. Wysokich woknow a čerstwego wumolowanja dla – w lětomaj 1985/86 so cyrkwyje dospołnje wot-

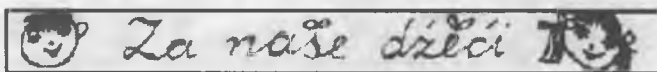
Cyrkej we Wóslinku

Foto: T. M.

nutřka wobnowi – skutkuje wulki rum swětły a přečelnny. Serbskemu wopytowarjej nadpadnu hnydom wjacore serbske napisma. Na wobloženu piščeloweje łubje blyšći so we wulkim pismje serbske a pod nim němserke hesło: „Czescz budź Bohu we wysokosczi!“ Na wołtarju so tehorunja we woběmaj rěcomaj k spowědži přepróšuje: „Pójće, přetož wšitko je hotowel!“ Na wołtarju stejaca Boža martra, kotruž bě 1887 wosadna swójba cyrkwy dariła, ma jenož serbski napis: „ZA WAS“.

Nimale dvě scě lět je cyrkwyje mjeztym stara. Z tudyšeje klětki předowachu wuznamni serbscy fararjo: Jaroměr Hendrich Imiš, Jurij Arnošt Wanak, Jan Wałtar.

Posledni serbski farar bě Pawoł Wičežk, kotryž zastarowaše wosadu hač do swojeje smjerće w lěće 1956. Kaž jeho předchadnicy prócowali so wo zdźerženje serbskosće. Ani za čas nacijow, hdyž smědžachu so serbske kemše jenož porědko wotměć, njedaše so zatrašić, ale swjećeše je njemyleny dale, najskerje samo každu njedželu. Powěda so, zo je samo raz w jastwje pobyl, dokelž bě serbsce předował na pohrjebje wosadneho z Čisowa, kotryž bě byl člon SA. Přitomni stronjenjo a SAMužojo mějachu serbski pohrjeb za prowokaciju a postarachu so wo to, zo ↵

Drohoćinki přirody

Nazyma je rjany čas, Božu přirodu wobkedžbować, přeměnjenja spoznać a wobdźiwać. Na rjanym dnju w nazymje podamy so na pytanje přirodowych drohoćinkow z košom do lěsa. Po puću zběramy wjele wěckow, kotraž su so w běhu přichada nazymy přeměnili, na kóždy pad wšelakore pisane łopjena, plody, jahody, symjenje, moch a trawy. Ale tež na zemi ležace hałužki jědle, šmrěka, larika a buka kaž tež skora štomow su rjane drohoćinki přirody. Tehorunja zběramy bukwy, žoldže, šiplenki, hable a kastanije. Koš pjejni so z lutymi pokładami přirody.

Hdyž smy zaso doma, rozkládžmy wšitko na nowinu. Snano maće doma příručku přirody, hdžež nazhoniće wjac wo zeběraných plódach: Ke kotremu štomej słuša tute łopjeno? Je jahodka snano jědojta? Móžemy z tutech plódow čaj warić?

Najrjeńše drohoćinki položimy na tablet. Wobkedžbujemy, kak so dzeń wot dnja přeměnjeja. Wuschnyja, zmoršća so a přeměnjeja barbu. Rjane łopjena a trawy prasujemy pak w tolstej knize.

Z našimi drohoćinkami hodža so najrjeńše paslenki zhotowić. Jenož někotre příklady: rječazy ze žoldžemi, kastanijemi a šiplenkami. Łopjenowa girlanda pyši džěćacu stwu abo tež wokno.

Z prasowanymi łopjenami a suchej trawu hodža so rjane postrowne karty paslić. Abo lěpimy najwšelakoriše wěcy z přirody na łopjeno. Hotowa je kolaža.

To su jenož někotre móžnosće, nazběrane drohoćinki wužiwać. Na dalších idejach Wam njebudže falować.

Jeli so na pytanje drohoćinkow přirody podaće, přeju Wam wjele wjesela.

G. Gruhlowa

so farar nachwilnje zaja. Po smjerći fararja Wičežka swjećeše we Wóslinku superintendent Gerhard Wirth z Njeswačidla hišće tójšto lět prawidlownje serbske kemše, spočatnje mēsačnje, pozdžišo drje porēdšo. Wokoło lēta 1970 bē poslednja serbska Boža služba we Wóslinku.

Hdyž so wušešći z cyrkwy naprawo mēriš a po zlochka stupacym puću nimo wjesneho hata džeš, wuhladaš faru. Hišće před něšto lētami bē napohlad hinaši. Tehdy chowaše so fara za starym tykowanym statokom. Před krótkim su jón spotorhali. Jenož hromada kamjenjow na nětko pustym ladže swēdči hišće wo městnje, hdžež bē něhdy stal.

Dwuposchodowa fara z łamanej třěchu, natwarjena w lēće 1785, je nahladne twarjenje. Hakle wóndano ju wotwonka a wotnutřka

Woltarnišćo we Wóslinčanskej cyrkwi. Woltarny wobraz pochadźa z lēta 1897. Foto: T.M.

dospołnje wobnowichu. Z nowymi techniskimi móžnosćemi po přewróće poradzi so wuběrna restauracija. We wochěži bija do wočow mócne dwěscělētne hrjady, nětko z pčolacym wóskom škitane. Wobdźiwujo rjanosć twara so wopytwarjej wobkrući wěrnosć sady: Chudoba je dobry restaurator.

Džakowano temu, zo w minjenych lētdžesatkach njebē pjenjez a móžnosćow za modernizaciju, je

so historiski raz fary wuchował.

Walter Gerber rēka farar, kotryž je w běhu zašlych džesać lět zdokonał hoberske džěło wobnowjenja cyrkwy a fary. Z lēta 1978 je tu z duchownym. Wopytwarja wón přecelnje wita a zajimcej wě wjele powědać ze zašłosće a přitomnosće wosady. Tež wo serbskim móžeš tójšto zhonić, zwjeselaceho wšak ničo.

Serbskeje swójbje po cytlej wosadže žaneje njeje. Někotři stari hišće serbsce rozumja, ale njerēča. Jenička prawa Serbowka tu je nimale džewjećdžesatlētna knjeni Müllerowa. Před něhdže 30 lētami je z Parcowa, kotryž so brunicy dla spotorha, sem přičahnyła. Staruška rēči serbsce a chodzi we Wojerowskej serbskej drasće, njeprindže pak staroby a kiprosće dla hižo z domu.

Serbske słowo hižo nihdže we wsy njeslyšić. Wóslinčenjo tež wo jeho wzrodženje njerodža. Po přewróće bēchu diskusije, hač njemēla so w šuli serbsčina podawać. Starši to wotpokazachu.

Tež bohatosć serbskich wašnjow, kiž so zdžěla hišće na spočatku našeho lētstotka we wosadže pěstowachu, Wóslinčenjo hišće wotkryli njejsu. Nimaja žane tradiciske abo drastowe towarstwo, kaž wone po přewróće we wjele něhdy serbskich wsach nastawachu. Jeničke jara akitwnje skutkowace towarstwo tu je póstniske, kotrež wšak, tak farar přistaji, poprawom do ewangelskeje wsy njesuša. Wašnje, karnewal wulcyšnje swječić, drje su Wóslinčenjo přewzali wot susodnych serbskich katolskich wsow.

Maš-li hišće chwile za dundanje po wsy, nadpadnu ci nowe nadróžne tafle. Napisma na nich su jenož němske. Tež na kěrchowje so podarmo za serbskim słowom rozhladuješ. Tak zbywa jenož tafla při zachodže do wsy, kiž wopytwarjej přeradzi, zo je w něhdy serbskej wsy Wóslink.

Trudla Malinkowa

Serbske napismo na Wóslinčanskim woltarnju. Foto: T.M.

Handrij Zejler – duchowny hober Serbow

Spominanje na jeho 125. posmjertniny

Po puću z džěla jězdzu wšednje nimo ródneho domu Handrija Zejlerja w Slonej Boršći. W myslach widžu při tym husto Zejlerjec tykowany statok na rōžnym hatkom na rōžku křižowanišća. Spominam na njeho, slyšu jeho „Rjenje, rjenje je na zemi, lubosć dawać, lubosć brać“ z oratorija „Nalěćo“ abo jeho „Rjanu Łužicu“ z Lipsčanskich studentskich časow, widžu jeho zetkanki z Kocorom z lēta 1844 sem, jedyn basni, tamny komponuje, z čehož rosće jedne z najbóle duchapólnych a plódných přecelstwow za kulturu Serbow, z kotrehož žórli so hladajcy jedna wumělska twórbja po druhej, ale tež njesměrna aktiwnosć, to a tamne w Serbach na nohi stajić. Tak załožitaj hižo lēto po přěnim zetkanju, 1845 potajkim, Serbske spěwanske swjeźenje, kiž su mjeztym telko narodneho a optimistskeho, wjesoleho ducha a žiwjenskeje radosće do našeho ludu wusywali, tři wulke wójny přetrawši, a tute serbske spěwanje w mnohich formach hač do džensnišeho traje.

Bohudžak mějachmy někotre tajke kreatiwne serbske přecelstwa w zašlym lētstotku w Hornjej a w Delnej Łužicy. Hdže pak su tajke našemu ludej njese-

bičnje služace přecelstwa džensa? Wězo je mamy, bohudžak tež po přewróće. Samo w srjedźnej a młódšej generaciji. Zlē by tola było, hdy bychy jednotliwi wótromyslni a jara wědomi Serbja w džensnišim chětro njelochkim času napřeco sebi džělali, sebje profilujo, abo někajke žadanja wyšnosće jako wažniše widželi hač serbsku wěc... Zejlerjej by wutroba krawiła při tym. Wón derje wědžeše, zo každžekuli njedorozumjenje mjez nami Serbami, wosebje mjez wodžacymi, wubudža wjesele tych, kiž našemu móličkemu ludžikej ani zbytk byća wjac njepopřeja. Wo našej rēči ani njerēčo.

Handrij Zejler bē z cěłom a dušu křesćan, Serb, basnik a lubowar přirody. Najlěpje spóznaješ to w jeho Zhromadženych spisach, kotrež je z wulkej prócu a lubosću knjeni Lucija Hajnec w našim serbskim nakładnistwje wudała. Přeni króc mamy z tym cyłe duchowne tworjenje wótca serbskeje poezije a založerja našeje narodneje literatury. Tehodla dyrbjeli tute sydom zwjazkow „Zejlerskeje duše“, kiž móhli z poměrnje niskej płaciznu na přikład być rjany dar k wšelkim skladnosćam, stać w knižnej polcy každoho ↵

Serba! To by był wěrný wo-
pomnjenski skutk za na-
šeho Handrija Zejlerja. A
nimo teho: Hdyž w jeho bas-
njach, pěsnjach a hrón-
čkach, fabulach, powědan-
čkach, rozprawach a list-
tach čitaš, to zhoniš wjele
zajimaweho ze žiwjenja na-
šich prjedownikow srjedz
zašeho lětstotka.

Jara wjele hodži so wo
Zejlerju pisać, wo spěcho-
warju a dohladowarju serb-
skeho šulstwa a serbskich
mlódych studowacych, wo
założerju „Tyžděnskeje No-
winy“ lěta 1842 a wudawa-
čelu „Misionskich powě-

šćow“ a jeho njesměrnje pil-
nym redaktorskim skutko-
wanju přez mnohe lěta, wo
jeho zahoritým rěčespyt-
nym a ludowědnym džěle.
A njezabudźmy! To wšo
wukonješe nimo swojeho
lětdžesatki trajaceho na-
božneho skutkowanja ja-
ko Łazowski farar wot lěta
1835 hač do swojeje smjer-
će w lěće 1872, před runje
125 lětami. Chcemy so Bo-
hu Knjezej z modlitwu nut-
nje džakować, zo je móli-
čkemu našemu ludej taj-
keho duchowneho hobra
pósłał.

B. Budar

Nabožina tež za šulskich nowáčkow

Drježdźany (epd.) Ze zapo-
čatkem noweho šulskeho
lěta budza so přeni króć w
Sakskej tež šulscy nowáčcy
w ewangelskej nabožinje a
w etice wuwučować. Nje-
dostatka wučerjow dla pak
njemóžetej so wobaj před-
mjetaj hišće na wšitkich za-
kladnych šulach podawać,
rjekny sakski kultusowy mi-
nister Matthias Rößler
(CDU) 25. awgusta před no-
winarjemi w Drježdźanach.

Nabožina a etika kładze-
tej w zakładnej šuli wažny
zakładny kamjeń za orienta-
ciju a předstawy hódnotow
a za dalše wuknjenje džěci,
praji minister. We woběmaj
předmjetomaj steji čłowjek
w srjedzišću. Čezišća při
kubljanju hódnotow w za-
kladnej šuli su česćenje
před žiwjenjom a před wu-
konami sobučłowjekow,
toleranca napřećiwu dru-
him swětonahladam kaž
tež zamołwitosć za čłowje-
ka, přirodu a wobswět.

Prěni muslimski wojerski duchowny

Jerusalem (epd.) Israelska
armeja je po medijowych
rozprawach přeni króć w
swojich stawiznach mu-
slimskeho wojerskeho du-
chowneho přistajila. Po
powěsći nowiny „Jediot
Acharonot“ budže imam
Akel el Atrash za w israe-
lskej armeji slůžacych musli-
mow zamołwity.

Kak so lužiski wjesny hólc z wučerjom sta

Džěćace a mlódzinske lěta
Richarda Zahrodnika (1884-1962)

Mój nan narodži so 1854
jako syn chudeho dnjow-
skeho džělaćerja w Njezna-
rowach pola Lubija. Po
šulskim času nawukny w
Lubiju šewcowstwo. Rady
by něšto tamne wuknył, ale
rozsudne při wuzwolenju
powołanja běchu pjenjezy.
Wučba šewca bě najtušša,
a tak dyrbyeše při skrom-
nym žiwjenju a chudych by-
dlenskich wobstejnosćach
kruty wučbny čas nastupić.

Moja mać, narodžena
1858, bě najstarše wot 13
džěci džělaćerja na knjezim
dworje w Małych Radměr-
cach.

Wobaj přežiwištaj swoje
džěćatstwo w džensa lě-
dma předstajomnych so-
cialnych poměrach. Za mać
bě to wuznamne polěpše-
nje, hdyž 14lětna brěmješko
wjazaše a jako čeladna na
slůžbu k burej do Ketlic čeh-
nješe za něšto tolerjow
mzdy na lěto. Ze železnej
zlutniwosću wuhotowa so
z drastu a šatami, kupi sej
křinju a wjeseleše so, zo so
křinja po času pjelnješe z
wěnom za pozdžiše man-
dželstwo.

Po dokončenju wučby
šewcowaše nan w bydle-
nju swojeju staršeju, kiž
běštaj mjeztym přečahnyłoj
do Młynčka, wjesneho
džěla Wujezda při Lubijsko-
Budyskej železnickej čarje.
Wot 1874 do 1877 slůžeše
pola wojakow w kralow-
skim sakskim artelerijo-
wym regiměnce 12 w Met-
zu. 1882 so woženi a založi
sej swójsku domjacnosć.

Ja so narodžich 1884. Do-
kelž tak wotležani bydlach-
my, njemóžeše nan ze šew-
cowanjom dosć zasužić.
Tehodla so 1888 rozsudzi,
zežiwić swójbju jako džěla-
ćer při Drježdźansko-Zho-
rjelskej železnicy. Spočat-
nje zasužić na džen 1,70
hriwnow, dyrbyeše pak w
zymje dwaj do tři dny bjez
zarunanja za krótkodžělo
doma swjećić. Hačrunjež

Richard Zahrodnik-Drježdźanski

běchmy mjeztym štyri džě-
ci, móžeše maćeri na tyžeń
jenož 9 hriwnow za domjac-
nosć dać.

Hdyž so nan po dwanaće-
hodžinskim čěžkim džěle
sprócný domoj wróci, nje-
wotpočowaše, ale hladaše
sej ze šewcowanjom něšto
přizasužić. Njedzělu zastu-
powaše wosom hodžin že-
lezniskeho stražnika, z čimž
sej 1,50 hriwnow přidatnje
zasužić. Nimo teho wuko-
nješe koždu druhu njedzělu
na rejach we Walowach po-
licajski dohlad, štož tehoru-
nja 1,50 hriwnow wunjese.

Při wšej skromnosći nje-
bě zawěrnó jednorje, nas
štyri džěci zastarać z drastu
a šatami. Kaž wšitke džěci
we wsy chodžachmy bosa
a w zymnym počasu w drje-
wjancach. Wobsedžachmy
tež črije, kiž nan při potrje-
bje porjedžowaše. Smě-
džachmy je pak jenož při
hubjenym wjedrje wobu-
wać abo njedzělu kemši, a
tež, hdyž na hermanok do
Lubija džěchmy, zo nam w
tołkańcy njebychu na palcy
stupali. Zlutniwosće dla
pak sej škórnje hakle na
kromje města wobuchmy.

Bližachu so jutry 1890 a z
tym mój zastup do šule.
Młynčk slůšeše cyrk- ↪

Jakub Šewčik

Bóh mój wuček

*Božej mocy
Wodnjo, w nocy
Čuru, myslu, konjam,
Jeho wolu
Radšo zwolu
Hač so ludžom klonjam.*

*Wón mje wjedže
W prawym rjedže
Za wšě dny a lěta;
W jeho ruce
Přeńdu ducy
Ztoby, horja swěta.*

*Boža miłosć
Stawam čitósć,
Žiwjenje da duši.
Bóh mje škita,
Wón mje wita,
Hdyž su ludžo htuši.*

*Woći k Bohu
Swoju drohu
W dowěrje tuž pońdu,
Hač po bolu
Z jeho wolu
Njebja wjes'low dońdu.*

winsce a šulske k Wujezdej, dokal mějachmy poł hodźiny puća. Nad chěžnymi durjemi 1878 poswjećeneje šule stejese w serbskej rěči Jezusowej přikaz „Pas moje jehnjata“ z Jana 21,15. Dokelž bě šula dwurjadowniska, nimo teho hišće němška a serbska, žadaše sej wot wučerja wjele mocy a wušiknosće. Tak bě 2. rjadownja (1. do 4. lětnik) do třoch wotdželenjow džělena, a w 1. rjadowni sydachu lětniki 5. do 8., kiž so w dwěmaj wotdželomaj wuwučowachu. Hdyž džělaše wučer z jednym wotdželom, dyrbjachu tamne někajku čichu zaběru męc, při čimž dyrbjachu starše lětniki młódsim pomhać.

Wulka čěza wobsteješe w tym, zo džěci doma tehdy zwjetša jenož serbsce rěčachu. Tehodla wuknjachmy wjele džěcacych hrónčkow přez předprajenje a wospjetowanie najprjedy serbsce a potom w němskim přeložku, na př.: Štóm najrjeńše wowcki ... abo: Wěš mi, kelko hwězdow steji ..., kotrež potom tež spěwachmy. Tak džěci bórže němске rěčec nawuknychu.

Hačrunjež běch mjez započatkarjemi tón, kiž móžeše najlěpje němске – pola nas doma so wjace němске hač serbsce rěčeše – stejachu w čitance tola słowa, kiž njerozumjach, tak na př. raz słowo „Gold“. Wučer pokaza mi swój złoty pjeršćen a woprašaja so, z čeho pjeršćen wobsteji. Złoto njeznajach, ale dokelž so pjeršćen blyšćeše kaž moja trompeta, kotraž bě z blacha, wotmołwich: „Aus Blech“, štož mi hewak dušny wučer za zło wza. Šwikny mje z kijom, štož došč čujach, ale njezrozumjach.

Njezapomnity je mi přěni šulski swjedžen. Z počćenj chorhojčku kročach w swjedženskim čahu a přěni króć w žiwjenju jědzach kołbasku z cautu. W pozdžišich lětach dowjezechu nas burja raz na Čornobóh a raz na Bělobóh. To běchu wjerški w hewak stróžbnym šulskim žiwjenju.

Wob tydzeń mějachmy štyri hodźiny nabožiny; ze-

mjepis, stawizny a domiznowědu jenož jednu hodźinu; čělozwočowanje scyla njemějachmy. W přěnej rjadowni so serbsčina pódla němčiny jenož hišće w nabožinje a w spěwanju naložowaše. Wučerja strowjachmy serbsce. Starši dyrbjachu sami rozsudzić, hač ma jich džěćo špruchi w nabožinje němске abo serbsce wuknyć. W 1. rjadowni njeběž žaneho džěsća wjace, kiž njeby němске zrozumiło.

Kajke bohatstwo by za mnje wěcna kniha była – nihtó w rjadowni žanu njewobsedžeše. W němčinje čitachmy z čitanki, kotruž nimale z hlówy znajach. Šula rěkaše „jednora ludowa

Serbski wyši farar Moric Domaška (1862-1931). Jako diakon w Ketlicach ru-naše Richardej Zahrodni-kej puć do wučerstwa.

šula“ – a tajka wona woprawdže bě! Hišće džěnsa wobdźiwam svojeho stareho wučerja, kiž bě wosom lět mój jenički wučer, zo je nas pod tak primitiwnymi a wobćežnymi wobstejnosćemi telko nawučil.

Z přiběracej starobu dyrbjachmy doma pomhać. Stajnje džělaća mać bórže wědžeše, kak nas najlěpje něhdže wužitnje zapřahny. Z njej chodžachmy do bliskich kerkow jahody šćipać. Pomhachmy kłoski zběrać. Při zběranju běrnow pomhachmy na kubłach. W swjatkových prózdnicach přečahowach na Walowskim ryćerkuble cokorowu rěpu a zasužich na hodźinu pječ pjenje-

žkow bjez jědze. We wišnjowym času chodžach do Luchowskeje wišnjoweje aleje škórcy šeríc (15 pjenježkow na džen bjez jědze), pozdžišo wišnje šćipać na Walowskej aleji (zaslužba po wukonu: za wosom puntow 12 pjenježkow).

Pomhachmy maćeri, kotraž chodžeše dwójce wob tydzeń po wsach Njechaň, Njeznarowy, Stwěšin a Luchow z całtami, po kotrež měješe rano zahe k pjeckarjej Sommerer w Lubiju hić. Całtu nakupi za pječ a předa ju za šěsć pjenježkow.

Kónc 80tych lět wuchadžeše „Oberlausitzer Zeitung und Nachrichten“ spočatnje dwójce, potom trójce wob tydzeń. Roznošowach nowinu we Wujezdze, Walowach a Karlsbrunnje a wabjach abonentow tež w Njeznarowach a Luchowje. Na dnju wuchadženja wotewzach nowiny wječor w Lubiju a přichodny džen rano w 5 hodž. podach so na puć, zo bych je hišće do započatka šule po wsach roznosyl. Jedne čisło nowiny žadaše sej potajkim napinace džělo na dwěmaj dnjomaj, za čož dostach někak 25 pjenježkow.

Mojej staršej sej žane rozwjeselenja njepopřeštaj, ale kóžde lěto 27. januara na kejžorowych narodnicach chodžeštaj na bal wojskeho towarstwa do „Zeleneho štoma“ do Ketlic. My džěci so na tutón džen wjeselachmy, dokelž přinjeseštaj staršej z Ketlic zylcu sobu, kotruž hewak cyłe lěto na blidže njemějachmy. Kilo zylcy plaćeše 50 pjenježkow.

Kóžde lěto kupowaše nan „Militärvereins-Kalender“. 1894 wotmě so we Łužicy manewer. We Wujezdze ležeše 11. kompanija grenaděrskeho regimenta 101, a tež w kowarni w Młynčku běchu wojacy zakwartěrowani. My hólcy běchmy cyły džen po puću – na wučbu nihtó njemysleše. Hakle wječor pozdže so z biwaka wróćichmy – kajki dobry bě wojski chlěb!

Hišće wjetše dožiwjenje bě 1896 wulki kejžorski ma-

newer, kotryž so w našej domiznje wotmě. Telko wojskeho njebě moja domizna ani do teho ani po tym wuhladała. Kajki hólčec njeby sej to přal, so tež stać z wojakom.

Nětko čitach z hišće wjetšim zajimom nanowu wojsku protyku. Jedyn přinošk tam so zaběraše z wojskim hólčim kubłanišćom w Klein-Struppenje, hdžež so možnosć poskićowaše, darmo dostać lěpše šulske kublanje a pozdžišo wopytać šulu za podwyškow. Rozsudžich so za tutón powołanski puć – ale něhdyši wojski lékař dr. Weier w Bukecach njebě spokojom z mojej wutrobu, a na tym předewzaće zwřešći. **Trudla Malinkowa** (Pokročowanje slěduje)

Z cyrkwinskeho žiwjenja

Borna. Njedzelu, 7. septembra, je so farar Matthias Weismann jako superintendent za Bornu zapokazał. Nowy superintendent běše wot 1980 do 1986 farar we Wósporku.

Berlin. Sobudžělaćerjo ewangelskeje uněrowaneje cyrkwy su loni nimale 3 000 hr za cyrkwinski sobudžělaćerjow w Africe a wuchodneje Europy darili.

Zhorjalc. Ewangelska cyrkew šleskeje Hornjeje Łužicy je 62 500 hr za wopory wulkeje wody w Pólskej nazběrała.

Wojerecy. Ewangelski gymnazij Johanneum ma w tutym šulskim lěće 586 šulerkow a šulerjow, kotřiž so we 18 rjadownjach a dwěmaj lětnikomaj hornjeho schodženka wot 40 wučerjow a wučerkow rozwučuja.

Drježdžany. Křižny gymnazij je so lětsa jako ewangelska šula ze 100 šulerjemi w 4 rjadownjach 5. lětnika založil.

Běloruska – kraj a ludžo

Přečelam powědachmy wo wotpohladanym pućowanju do Běloruskeje. Rozho-rnju rjeknychu woni: „Što da tam chceće? Jědźće radšo do juha, tam je ćopło a wyše teho rjenje. W Ruskej was wurubja atd.“

Što dyrbiš tajkemu wo wšitkownemu měnjenju znapřećiwić? Někajke pućowanie do srjedzišćow turizma njeje džě wjace hač daledaće a přesuwanje masow ludži. Tole wosta nam zalutowane.

Jědźechmy w nocy z busom přez Pólsku a tuž běchmy přichodny dzeń rano na běloruskej hranicy. Trochu sćerpliwosće při hranicy słuša temu a trochu njelepa kontrola wězo tež, kotraž chcyše jenož naše pasy a wizumy widžeć. Nětko bě to jenož hišće 400 km hač k maľemu wokrjesnemu městačku Selčicy, něhdže 100 km na poľnoc wot Černobyla. Zapasć tutó městačko njemóžeš, 330 km runje won a potom jónu naprawo a zaso runjewon.

Wězo, zaměr našeho daloheho pućowanja bě wopyt hosćicelskich starších pola „jich“ džěci, kotřiž běchu so we wobłuku Černobylskeje pomocy w Lubijskim wokrjesu přiwzali. Zdypkom w pjećich městneho časa přijachu nas na torhošću džěci a starši přečelny. Časnik dyrbjachmy hodžinu doprědka stajíc, jědźechmy džě slončku napřećo.

Polu hosćicelow

Džěl z nas wosta w měsće. W bydlenjach běše hižo něšto wjace komforta hač na wsy. Tola wot 15. apryla so wjace njetepi, ani w šuli. Při wosom stopnjach wodnjo a trochu zmjerzku w nocy njebě to runje přijomne. My běchmy na wsy. Domske bě z wapnowcowych kamjenjow twarjena a dosć wulke. „Pečka“, ruske kachle za wšo, bě stajnje derje wutepjena, a to bě přijomnje. Stwy běchu znowa bělili a wosebje za

nas běchu nowu „hětu“ z wobswětlenjom natwarili. Tež na myjernju z ćopłej wodu běchu myslili.

Nakraju so ludžo zwjetša sami zastaraja. Kóždy róžk w zahrodce nasadza so z běrnami a zeleninu. Nazymu pomha lěs z jahodkami a hribami. Wo radioaktiwnosći so njerěči, widziš-li pak 10- do 14lětné džěci, móžeš so nabojeć. Wšitke su blěde a husto hubjenje dychaja. Kajke scěhi promjenjowa chorosć hišće změje, njeje wotwidžeć.

Nowa swoboda dowoli ludžom, kóždy njewužity blečk kraja wotwodzić a wobdžělać. Hrjebje so ryja, kiž wodu přičahaja, a rjadki so wosadžeja. Pěsk kaž proch a poch, to je pjeršč w blišej a dalšej wokolinje, k temu žumpadla a wjele lěsa. Wobydlerjo wědza sej pomhać, improwizuja a sej tojšto wumysla. Kruwa a někotre swinje zežiwja cyłu swójbu, ale wšitko je z wjele džělom a prócu zwjazane. Tež měšćenjo wobdžěluja we wokolinje kruch pody. Štož móže, natwari sej daču na njej. Tole trjebaja k přežiwjenju při změnje jedneje hriwny k 15 300 běloruskim rublam. Industrije a zemskich pokładow njeje. Takle widžane je ćežko, gospodarstwo do porjadka stajíc. Surowizny, zemski wolij a plun ma „bratr“ w dalokim ranju, ale z čim płaćić? Tak so tež husto wolijowu honač zawjertnje. Prosty lud měni, zo nječhaja funkcionarojo, hišće ći stari, ničo změnić na priwatne gospodarstwo. Woni so wo swoje křesla boja.

Nabožne wobkedźbowanja

Njedzelu běchmy w nowej, z pólskej pomocu natwarjenej katolskej cyrkwi na kemšach. Ławki hišće nje-stejachu, a tak sedzachmy zymu mrějo na hrubych deskach. Šěsć starych žonow spěwaše z mócnym hłosom liturgiju. Duchowny bě Polak a rěčeše tež pólsce. Čita-

nja přednjesechu so rusce abo bělorusce. Su džě to dosć přiwuzne rěče, a tuž njebě za nikoho ćežko, druhu rěč rozumić.

Nowu rusko-prawoslawnu cyrkej tež twarjachu, ale hdyž jenož chuda městna wosada twari, traje to dlěje. W měsće je hišće nowojo-poštołska wosada ze 140 sobustawami. Je to import z Němskeje. Předar přińdže za měsac jónu z letadlom z Hannovera a ma z Minska hišće 300 km z awtom. Tute nabožne zjednoćenstwo njeje w Ruskej doma. Hač tu D-hriwna dopomha?

Cyrkej w Ruskej wotuća k nowemu žiwjenju. Lětdzesatki stalinistiskeho přesćěhowanja a zabiwanja duchownych njejsu zamóhli, wěru, kotraž je w ruskej duši hłuboko zakorjenjena, z ideologiju narunać. Ruska cyrkej swjećeše 26. aprylajutry po julianskej protyce. Doma a přede-wšěm w cyrkwjach běchu wulke pihoty. Wšudže so rjedžeše, ikonyso debjachu z bělymi, pisanje wušiwanymi šawlemi, runje tak wołtarje. Woprowanske swěćki na stejakach po woběmaj bokomaj wołtarja su tradicija.

W ruskej cyrkwi njejsu ławki. Žony dyrbja rubiško na hłowje zwjazane měć, mužojo du z nahej hłowu. Njesluša so, k wołtarjej chribjet přiwobroćić. Wjele wjesnych cyrkwičkow je so we wójnje z wjesku wotpaliło. Statoki a cyrkwyje běchu jenož z drjewa twarjene. Njeskónčne lěsy a bahna běchu we wójnje idealny chow za partizanow, a tak stawachu so surowosće na woběmaj bokomaj.

Hórše hač wójna, tak prajachu mi ludžo, běchu lěta wot 1930 do 1940. W nocy so ludžo lubowólnje zajachu a wopory na městnje zatřělichu. Lěhwa w Sibirskej runachu so smjertnym wusudam.

Wěriwi jědźechu w nocy wjele, wjele kilometrow, zo bychy džěci křćili, njekřćeny ničto njewosta. Jim hrožeše pušćenje z džěla abo při dalšej skladnosći wuwolane lěhwo.

Zmužite běchu rusce wowki. Wone su wěru wu-chowali a ju džěcom a wnuc-kam posrědkowali. Tež džens su runje wone najhibiwiše. Wone běchu za Stalinowu čas džěci, jich maćerje su je wučili a formowali, nic ideologjo.

Božemje

Tydzeń w Běloruskej je wšitkich jara hnuć. Njeběše to jenož pohosćenje, kiž njeda so wopisać. My smy ludži zeznali, kotrymž njeje nuza a smjerć ničo načiniła. A woni móžachu spěwać swoje stare ludowe spěwy. Što z nas to hišće móže?

Při rozžohnowanju na wulkim torhošću běžachu sylzy wšěm. Woni maja Němsku před woćomaj z paradizowymi wobstojnosćemi, a my wróćichmy so do swojeje domizny, kiž je zawěrnje jenož za někotrych raj na zemi, spokojom a z wulkej česćownosću před tutymi zmužitými, sćerpliwými čłowjekami. „Budźće z Bohom!“ dachu nam na puć sobu.

Powěsće

Budyšin. Za šulerjow serbskeje srjedźneje a zakładneje šule zahaji so nowe šulske lěto 28. awgusta z eku-meniskej nutrnosću w Michałskej cyrkwi. Dwurěčnu pobožnosť wuhotowaštaj serbski superintendant Siegfried Albert a Budyški serbski kapłan Šćěpan Delan. Wobdžěli so něhdže 150 šulerjow, direktoraj woběju šulow a nahladna ličba wučerjow. Z čitanjom modlitwow a přednesenjom wjacorych spěwow šulerjo nutrnosť sobu wuhotowachu.

Budyšin. Septemberske serbske kemše w Michałskej cyrkwi swjećeše wuwolane farar Malink. Do předowanja zahrachu serbske džěci z Budyšina krótku džiwiadłowu scenu wo kralu Dawidže, jeho wuwolnjenju, wustupjenju ⇄

před Saulom a boju přeciwo Goliatej. Scenu běchu džěci nazwučowali na nabožnym tydženju w awgusce w Českej.

Bukecy. W swjedzěnskim tydženju k wopominanju 775. jubileja přenjeho naspomnjenja wsy swječeštaj superintendent Albert a Bukečanski wikar Haenchen njedzělu, 7. septembra, dwurěčnu Božuslužbu. Mjez kemšerjemi běchu holcy a žony w něhdyšej serbskej drasce Bukečanskich kónčin. Po kemšach předstajichu swoje drasty na farskim dworje publikuj. Woznam rozdžělnych drastowych wariantow wujasnješe knj. Tejpelowa.

K jubilej je wušła brošurka k stawiznam Bukec.

Brězyna pola Hućiny. 30. awgusta woswječištaj mandželskaj Alfred Warjeh a Herta rodź. Lipeltec złoty kwas. W l. 1947 so w Hućinje wěrowaštaj a dnja 31. awgusta t.l. so zaso požohnowaštaj. Pječ džěci dari so mandželskimaj. Rjana črjódka 14 wnučkow njedajimaj na starobu myslić.

Znajemy Alfreda Warjeha jako jedneho, kiž je so stajnje jako Serb wuznawał a kiž wobdžěluje so lětdžesatki aktiwne w Domowinje a tež jako zastupjer Hućinjanskeje wosady w serbskim wosadnym zwjazku.

Bóh žohnuj jubilarow dale z dobrej strowoty a z wjele zhromadnymi lětami.

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

Z Bukec. Bukečanska kermuša so lětsa hakle njedzělu, 31. oktobra swjeći, nic, kaž w „Předzenaku“ steji, 24. oktobra. Wšitcy ci, kotřiž maja mysle, k nam na kermušu přińc, so na to kedžbliwi činja, zo njebychu přezahe přišli a zo so njetrjebali ze suchej huby a bjez kermušneho tykanca domoj pórać. Při tejle składnosći njech so na to pokaža, zo je Bukečanska kermuša stajnje poslednju njedzělu oktobra.

SN, 9. oktobra 1897

Znowa sej wulečachmy

Posledni dzeń awgusta wotjědže serbski bus rano w sedmich při najrjeńšim wjedrje z Budyšina k juhu. Krasny wuhlada na Łužiske a Jizerske hory wšěch wobkuzła.

Dojědžechmy sej do Ochranowa. Bratr-předar knjez Waas nas we wulkej wosadnicy powita. Poda nam krótki přehlad wo stawiznach Bratrowskeje jednoty. Po Třicecílětněj wójnje bu mnoho protestantow z Českeje wuhnatych a namaka tu při „Hutbergu – Herrnhut“ Boži škit. Hrabja Zinzendorf založi Bratrowsku jednotu w Ochranowje. Wutworichu so wěste tradicije. W spěwje Bratrowstwo swoju wěru wuznawa.

Někak jedna třecina sobustawow wosady džěla aktiwne jako lajkojo. Misionarske džělo w duchu pietizma wukonja něhdže tři štwórc milionow sotrow a bratrow po cyłym swěće. Swoju zwjazanosć z česki mi bratrami zwuraznjeja každolětnje z tym, zo na dnju wotprawjenja Jana Husa, 6. julija 1415, spominaja zhromadnje na tuteho reformatora. „Bóh žohnuj nam dzeń“ wupřa nam duchowny, a potom swječachmy zhromadnje z wosadnymi Božu službu, zhromadnje spěwachmy kěrluš serbsce-němsce. Knjez superintendent Albert přědowaše po scénju Lukaša. Jezus wustrowi džesać wosadnych – Židow a Samaritskeho, Jezus překroči mjezy mjez narodami. Chorosc njeznaje mjezy. Njeje mjezy swětonahladami, mjez čělom a dušu. Mjezy wottwarjować je naš naddawk. „Smy w serbskim Jerusalemy. Tu so Serbja rady schadźowachu. Tu běštej za nich doma prawa wěra a pobožnosć. Čujachu so jako bratřa a sotry, tež dóstachu kubljanje. Mnozy z nich buchu posłani do misionow“, tak nam potom knjez superintendent na w. Wirth wobšěrnje a zajmawje powědaše. Alfons Frencl w swojej knize

„Serbske puće do swěta“ na stronach 179-189 wo serbskich misionarach w Grönlandskej pisa, a Ota Wićaz sudži: „Ochranow je žórlo serbskeho wědomja, wozrodženja. Kak wažne srjedžišćo Ochranow za Bratrowsku jednotu je, tak rěčnik žortnje přida, pokažuje so na lišće z Afriki, adresowany – Herrnhut bei Dresden.

Jědžechmy dale přez wjeski „auf dem Eigen“. Zhonichmy mjez druhim, zo je wowka hrabje Zinzendorfa Henrietta von Gersdorf 1722 založila syrotownju. Wliw Bratrowstwa so často jewi w tutej wokolinje.

Derje hladane tykowane domy skića wjeskam w srjedz krasneje hórské krajiny wosebity raz. W zahrodkach a před woknami kčěja kwětki w najrjeńšich barbach. Zrudzi pak će potom napohlad na wopušćene, rozpadowace burske statoki a twornje. Steja prózdne.

Dojědžechmy sej do Oberseifersdorfa. Cyrkej stej wysoko, ze wšěch stron ju wuhladaš. Zwonka je jednora, wobnowjena, ale nutřka nas překwapi drohócinka. W stilu baroka natwarjena cyrkej je nimale wša wumolowana, drje nawně, jednore molerstwo, ale jara wurazne. Wołtar pokazuje w delnim džělu powostanki gotiskeho ze stareje cyrkwje. Wona je wuznamna za rańšu Saksku. Po reformaciji bu bórže ewangelska, wosta pak hač do lěta 1923 pod patronatom klóštra Marijiny doł. Wyška měješe samo prawo, wuzwolic ewangelskeho duchowneho za tutu faru. Přez Žitawu podachmy so k slódnemu wobjedej w hotelu Zum Hochwald. Tu mějachmy přewšo rjany wuhlada na hory a doły, lěsy a wjeski. Jězba džěše dale přez Oybin, Johnsorf do Olbersdorfa, wokrjes Žitawa. Wysoko nad wjesku steji wosadne srjedžišćo. Stara wjesna cyrkej stejše

nad wuhlom. Dyrbješe so rozbuchnyć. Temu zadžěwachu wjesnjenjo a wuchowachu tak drjewo, rjane pisane wokna, dupu atd. Po přewinjenju mnoho čězow poswjeći so w septembru 1986 wosadnica. Wokna su šěroko wotewrjene, wotewrjene za wšěch. Su tu rumnosće za mlodostnych, za džěci. Kemše wopytuja wjesnjenjo a dowolnicy. Běle scěny, swětlobruny drjewjany wjerch, moderny křidlowy wołtar, nowe pišćele firmy Eule z Budyšina – stare pišćele darichu cyrkwi w Stolbergu/Rudne hory – tworja w modlerni přiomnu harmoniju.

Po dobrym kofeju a tykancu sej hišće zaspěwachmy naše rjane serbske štučki.

We Wopakej (Oppach) nas w cyrkwi postrowi knjeni fararka z hronom dnja „Chwal Knjeza moja duša a njezabudž jeho dobroty.“

Nawjazuju na hrono, so knjez superintendent Albert z wěriwymi podžakowa na wječornej nutnosći Bohu za wšě dobroty w našim žiwjenju.

Spokojeni a nasyćeni z rjanymi dožiwjenjami so wróćichmy do Budyšina.

Džakujemy so tež knjezej Handrijeje Wirtheje z Njeswačidla za wěcywustojne wjedženje po Hornjej Łužicy a šofereje knjezej Weschi z Radworja – wšěm, kotřiž su nam přihotowali rjanu njedzělu.

-a

Farar Wust přepoda foto Janej šilakej. Foto: E. B.

Zetkanje něhdyšich Łučanow

Łučanska wosada so w lěće 1977 wuhla dla wotbagrowa. Po 20 lětach zetkach so Łučenjo w susodnej wosadnejskej wsy, w Delnim Wujezdze, na spominanje. Wjac hač sto něhdyšich Łučanow přińdźechu. K nim porěča tež tehdyši jich farar Wolfgang Wust, džens w Kulowje. „Ze swojim domiz-

niskim zetkanjom wuchowaće Łučo před zabyćom“, rjekny wón z jimacymi słowami. Farar Wust přepoda sobuorganizatorej poradženeho zetkanja Janej Šilakej wobraz nutřkowneho napohlada něhdyšije cyrkwy. We Łuću narodži so serbski wótčinc J.A. Smoler (1816-1884). E.B.

Wobnowjenje H. Zejlerjoweho rownišća

Składnostnje 125. posmjertnin wobnowi so rownišćo Handrija Zejlerja, kotrež je na rańšej stronje Łazowskeje cyrkwy.

Předewzaće financowaše so jako projekt ze srědkow Załožby za serbski lud. Ležacy pomjatny kamjeń a kamjentna kroma wurjedźištej so z pěskom. Čerwjeny

rowny napis je so ze zlotym narunał. Džěła wuwjedže w Hermanecach bydlačky kamjenjećesar Dieter Šram, kotremuž so za jeho bjezporočne džěło wutrobnje dźakujemy. Hdyž stupimylětsa 15. oktobra k rowu Handrija Zejlerja, wočakuje nas hódne městno wopominanja. W.

Njeswaćidło. Składnostnje serbskich kulturnych dnjow Budyskeje župy Domowiny w Njeswaćidle měješe tu farar Jan Malink nje-dželu, 14. septembra, serbske kemše.

Popołdnju poskići so wobšěrny kulturny program. W swjedženskim čahu běchu mjez druhim widźeć holcy a žony we wšelakich wariantach něhdyšije serbskeje ewangelskeje drasty Budyskeho kraja. Sobotu wječor zaspěwachu serbske chóry Zejlerjowj a Kocorowj oratorij „Serbski kwas“. L.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow; wudawaćel a zamołwity: Serbski wosadny zwjazk, adresa redakcije/ Adresse der Redaktion: Jerjowa/ Heringstraße 15, 02625 Budyšin/ Bautzen; Postvertriebsnummer: F 13145; zamołwity redaktor: superintendent Siegfried Albert (tel.: 03591/481280); čisć: Lausitzer Druck- und Verlagshaus GmbH/ Serbska čisćernja, Hornčerska/ Topferstraße 35, 02625 Budyšin/ Bautzen, zhotowjenje a rozšěrjenje časopisa Pomhaj Bóh podpěruje Domowina-Verlag GmbH Ludowe nakładnistwo Domowina, Sukelnska/ Tuchmacherstraße 27, 02625 Budyšin/ Bautzen; Pomhaj Bóh wucha dža jónkróc za měsac. Lětny abonent plaći 10 hriwnow. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Nr. 1000 028 450, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00

Přeprošujemy

04.10. – sobota

14.00 hodź. wosadne popołdnje w Hodźiju (sup. Albert)

05.10. – 19. nje-džela po swjatej Trojicy

10.00 hodź. kemše w Budyšinje w Michalskej (sup. Albert)

11.45 hodź. nutrnosc w rozhłosu (sup. Albert)

13.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (sup. Albert)

12.10. – 20. nje-džela po swjatej Trojicy

14.30 hodź. wosadne popołdnje we Wulkich Zdžarach (sup. Albert)

18.00 hodź. kemše w Smječkecach (sup. Albert) po tym bjesada

19.10. – 21. nje-džela po swjatej Trojicy

11.45 hodź. nutrnosc w rozhłosu (farar Malink)

22.10. – srjeda

15.00 hodź. wosadne popołdnje we Wochozach (sup. Albert)

25.10. – sobota

14.30 hodź. wosadne popołdnje w Hućinje (sup. Albert)

26.10. – 22. nje-džela po swjatej Trojicy

9.30 hodź. dwurěčne kemše w Slepom (sup. Maiwald/sup. Albert)

14.00 hodź. kemše w Brětni (sup. Albert)

14.00 hodź. delnjoserbske kemše w Gołkojckach (farar Hupac)

29.10. – srjeda

15.00 hodź. wosadne popołdnje w Minakale (sup. Albert)

31.10. – reformaciski swjedžen

11.45 hodź. nutrnosc w rozhłosu (sup. Albert)

02.11. – 23. nje-džela po swjatej Trojicy

10.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michalskej (sup. Albert)

11.45 hodź. nutrnosc w rozhłosu (sup. Albert)

13.30 hodź. kemše w Budestecach (sup. Albert)